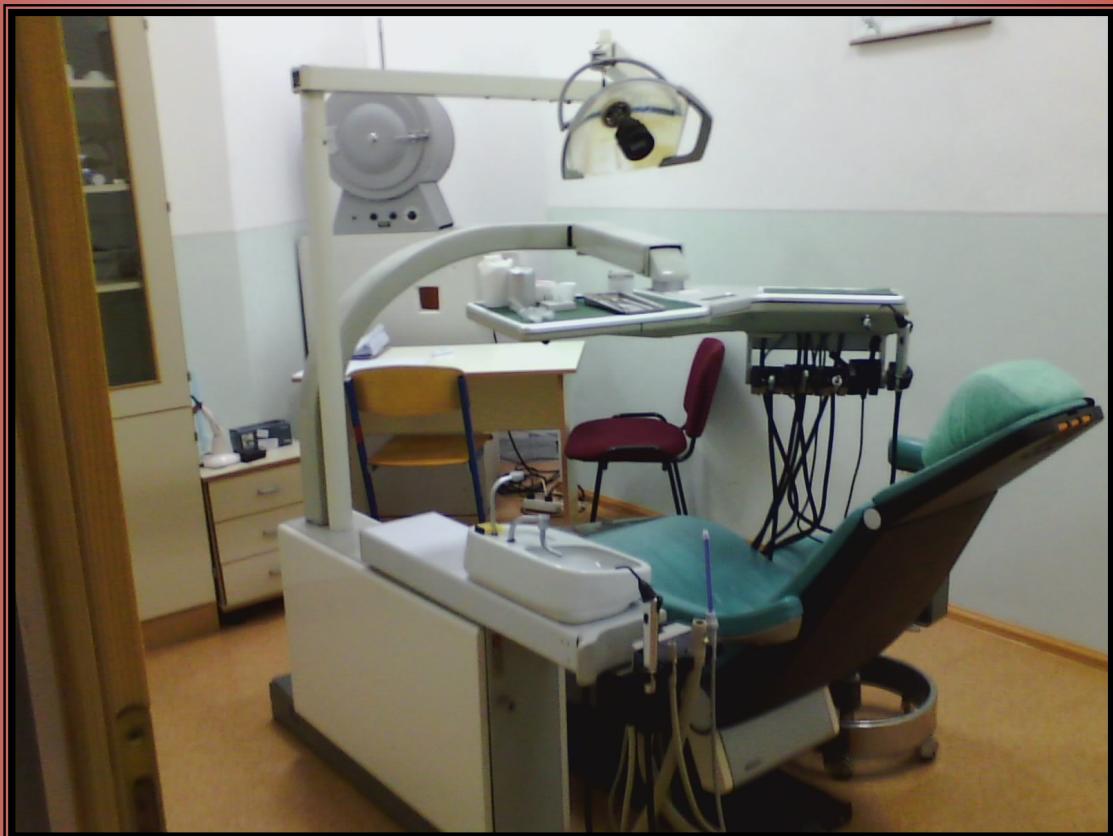

MEDICINAR

ČASOPIS SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE
MOSTAR

ŠKOLSKA 2012 / 2013. GOD.

SADRŽAJ	
Riječ redakcije	2
Predstavljamo...	3
Bili smo...	4
Šetnja za život...	4
Ekskurzija	5
Nižemo uspjehe....	6
Takmičenje iz Hemije	6
Sportske sekcije	7
Učimo debatovati	8
Obilježili smo...	9
Dan državnosti BiH	9
Hidžretska godina	10- 11
Svjetski dan planete	12
Svjetski dan knjige	13
Sajam knjige	14
“Let’s do it”	15
Svjetski dan zdravlja	16-17
Predstavljamo maturante	18-21
Zanimljivosti ...	22-24
Literarni kutak...	25-27

RIJEČ REDAKCIJE...

Dragi naši čitaoci!
Zadovoljstvo nam je predstaviti još jedno izdanje časopisa "Medicinar" koji uređuju učenici naše škole u saradanji sa svojim profesorima! Kao i u prethodnom izdanju i ovaj put vam donosimo pregršt zanimljivosti i najnovijih informacija o radu naše škole. Kroz čitavu školsku

godinu pratili smo rad naših sekcija, bili učesnici na brojnim manifestacijama i takmičenjima, te ćemo pokušati na jedan ovakav način da vam približimo šta se to sve izdešavalo u proteklom periodu. Nadamo se da ćete uživati i da će svako od vas pronaći nešto za sebe! Uživajte!!!

**Prije nego
saznate šta smo
vam spremili u
novom broju,
donosimo vam
slike sa
promocije prvog
broja časopisa
"Medicinar", koja
je održana u maju
2012. godine.**

REDAKCIJA LISTA :

- Dženisa Čopelj
- Fatima Marić
- Halima Marić
- Sumeja Mumdžić

Koordinator:

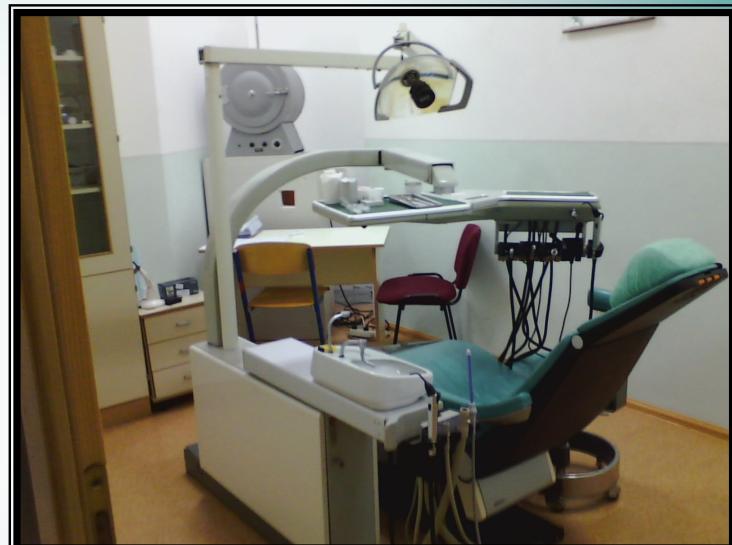
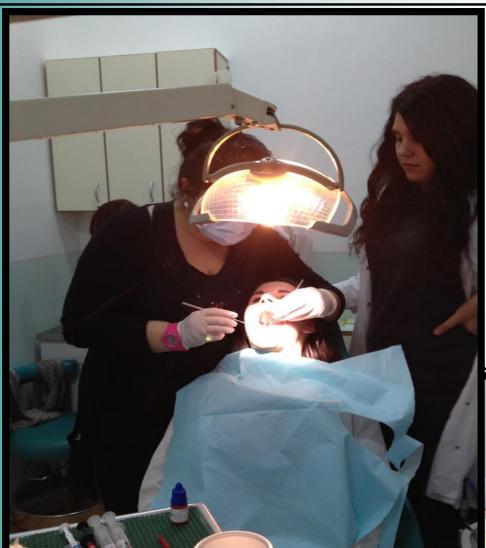
- Seima Husković, prof.

Predstavljamo ...Stomatološku ordinaciju

Početkom ove godine učenici III d razreda konacno su dobili stomatolosku ordinaciju u kojoj oni trenutno obavljaju svoju prakticnu nastavu, koju vode 2 profesorice doktorica Emina Bešić Šehic i doktorica Nermana Bubalo.

Svi nasi učenici ali i učenici II Gimnazije u toj ordinaciji mogu da obave stomatoloske preglede ali i da izvrse popravke na zubima i sve ono sto im je potrebno.

Svaki pacijent ima pravo na temeljit pregled i preciznu analizu zdravlja svojih usta i zuba. Ordinacija radi ponedeljkom, srijedom i četvrtkom po ugovorenim terminima. Ordinacija je opremljena stomatološkom stolicom, sterilizatorom, mađrialima i svom potrebnom opremom za stomatološke preglede kao i čekaonicom kojom omogućavamo ugodan boravak što rezultira obostranim zadovoljstvom.

Učenici III d razreda na praktičnoj nastavi u stomatološkoj ordinaciji

Bili smo...Šetnja za život

Kao i svake godine do sada učenici naše škole učestvovali su u "Šetnji za život".

Uz podršku prof. Ifete Škoro, dip.med. tehničarkom, bili su podrška brojnim ženama širom zemlje koje boluju ili su bolovale od karcinoma dojke.

Radi se o humanitarnoj šetnji koja je održana 29. septembra na Vilsonovom šetalištu u Sarajevu.

Ovo je „Peta humanitarna šetnja za život“ u organizaciji američke fondacije Susann G. Komen. Prikupljenim sredstvima pomaže se oboljelim od karcinoma širom zemlje. Cilj ovog projekta je, ne samo skupiti novac za kupovinu paketa prve pomoći za novooperisane žene, nego i promijeniti svijest žena i kompletног društva kada je riječ o karcinomu dojke.

Projekat se održao u Americi, ali i u pet evropskih zemalja među kojima je i Bosna i Hercegovina. U ukupnom zbiru učestvovalo oko 1.5 milion ljudi širom svijeta. U bh. projektu su učestvovala 24 udruženja za osnaživanje žena iz cijele Bosne i Hercegovine, ali i udruženja iz Hrvatske, Crne Gore i Sjedinjenih Američkih Država. Registraciju za učešće u ovom projektu je mogao izvršiti svako za 7 konvertibilnih maraka - kako ranije, tako i na dan održavanja. Organizatori su za sve učesnike pripremili posebne bijele majice, dok su roze majice ponosno nosile žene koje su se suočile, ali i izborile sa bolešću raka dojke.

UČENICI SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE MOSTAR

Bili smo...ekskurzija!!!

Željno smo iščekivali taj dan - 22.9.2012. Kada je došao, već smo odavno bili spremni i ushićeni. Kako i ne bi bili? Posjetit ćemo najljepša mjesta na Zemlji. Eksurzija je trajala deset dana. Posjetili smo Nicu (koja je po mišljenju mnogih najljepše mjesto na svijetu), Azurnu obalu i mnoge znamenitosti Nice. Zatim smo se uputili ka Lloret de Maru, gradu u Španiji. Tu smo proveli tri dana. Dani su nam bili isplanirani.

Išli smo na bazen, zatim na plažu, pa opet bazen, zatim na razne dnevne aktivnosti poput posjete akvarijumu, stadionu Barcelone, aqua-parku, ogromnom botaničkom vrtu, PortAventuri te magičnim fontanama Barcelone. Zatim smo bili u Italiji, gdje smo posjetili Veronu i brodicem stigli do grada na vodi, Veneciju. I kao nezaobilazne atrakcije, posjetili smo i Kan i Monte Karlo. Nakon toga smo bili u Italiji, u gradicu Lidu di Jesolu. Nezaboravno iskustvo!

Nižemo uspjehe...

Ponovo uspješni domaćini... i ponovo prvi... Takmičenje iz Hemije...

Dana 22.3.2013. je održano kantonalno takmičenje iz hemije u našoj školi. Takmičilo se osam škola, među kojima i naša.

Naši predstavnici: Sumeja Mumdžić, Enis Šuta i Melisa Tahirović koji su članovi sekcije "Mladi hemičari" zajedno sa profesoricom Madžidom Čolakhodžić su se dva mjeseca spremali za takmičenje. Peteročlani žiri jednoglasno je donio odluku da je naša škola sa izabranom temom "Kahva" osvojila prvo mjesto na takmičenju. Drugo mjesto osvojila je Druga gimnazija Mostar, a treće mjesto Srednja škola Konjic. Čestitamo!!!

Još jednom ponosni na svoje!!!

*Sportske sekcije naše škole ponovo nižu svoje uspjehe!
Na čelu sa profesorima Refikom Islamovićem i Mithadom Mujanom,
učenici naše škole po ko zna koji put do sada su postigli zapažene
rezultate.*

Na takmičenju iz košarke za učenike srednjih škola u organizaciji Sportskog saveza Grada Mostara, koje se održalo u prostorijama Egipatskog dječijeg sela., dana 22. 3. 2013. godine, učenice naše škole su osvojile drugo mjesto!

Šta reći, osim da je ovaj dan za našu školu bio izuzetno uspješan! Ostvarili smo najbolje rezultate kako na polju nauke (Kantonalno takmičenje iz Hemije), tako i na sportskim terenima!

Prof. Refik Islamović, Melisa Memić, Anisa Čomor, Adna Balavac, Jasmina Čagalj, Naida Marić, Aldina Hodžić, Dženita Taslidža, Eldina Ibrahimović, Sarina Sandžaktar, Teodora Arsić, Amerisa Bubalo.

Nakon ovog uspjeha, sreća nas je nastavila pratiti!!!
Rukometna ekipa naše škole na Kantonalnom takmičenju srednjih škola osvojila je prvo mjesto!!! Atletika!!!
Naš Muamer Režić osvojio prvo mjesto u takmičenju iz atletike, disciplina– skok u dalj!!!

A Armina Isić još jednom pokazala da je uspješna sportašica– osvojila je dva prva mesta u atletici– trčanje na 400 m i 800m!!!

Čestitamo učenicima i njihovim profesorima!!!

Rukometna ekipa : Merima Lavić(golman), Dženita Taslidža, Edina Demić, Armina Isić, Irma Nazrajić, Belma Zukić, Adna Balavac, Ajla Hodžić, Vildana Gagula, Emra Kovačević, Amina Gosto, Selma Kurtanović, Melisa Hadžić, Dalila Marić, Edina Halilhodžić, prof. Refik Islamović

Učimo debatovati...

I ove godine, kao i u vijek do sada Debatna sekcija naše škole imala je "pune ruke posla".

Već na početku školske godine članica Debatnog kluba Edina Halilhodžić zajedno sa profesoricom Seimom Husković učestvovala je na Seminaru koji je nosio naziv "Kroz debatu saznajmo više o Hiv-u". Seminar je održan u hotelu Grand u Sarajevu u periodu od 28. 9 do 1.10. 2012. god.

Kroz mnogobrojne radionice učesnici su mogli stići nova iskustva i saznanja o spomenutoj temi.

Treba istaći činjenicu kako ova sekcija uspješno sarađuje i sa debatnim sekcijama drugih škola na nivou grada ali i šire. Tako je u prostorijama Srednje medicinske škole održana i međuškolska debata, a protivnički tim bila je Debatna sekcija Srednje elektrotehničke škole Mostar.

Ponosni debatanti: Amra Nuhanović, Amer Kazazović, Harun Hasić, Faris Lavić, Esmera Kajtaz, Adnan Palikuća

Centar za kulturu dijaloga je u periodu od 30.11-2.12. 2012 godine u hotelu Grand u Sarajevu organizirao seminar i interaktivnu radionicu za učenike i profesore "Kroz debate saznajmo više o HIV-u".

Profesorica Seima, voditeljica debatne sekcije naše škole sa učenicom Teodorom Arsić je prisustvovala tom seminaru. Nakon seminara organizovana je svečanost povodom petnaest godina debatnog programa Bosne i Hercegovine.

Seminaru su prisustvovali po jedan učenik i profesor iz škola širom BiH. Uručene su plakete nekadašnjim i sadšnjim voditeljima debatnih sekcija.

MEĐUŠKOLSKA DEBATA:
Učenice naše škole : Teodora Arsić, Emra Kovačević, Almedina Letić

Obilježili smo.....

25. Novembar – Dan državnosti BiH

Kao i svake godine do sada i ove smo proslavili još jedan rođendan naše Bosne i Hercegovine! Tim povodom, profesorica Amna Sefo, održala je kratko predavanje te nas još jednom podsjetila koji su osnovni elementi državnosti, te nas vratila u davnu 1943. godinu!!! Učenici i profesori naše škole su uživali u njenom govoru, nadamo se da ćete i Vi, pa Vam stoga u nastavku donosimo cijeli tekst!
Uživajte!!!

Zašto nam je važna domovina najbolje ilustriraju riječi bosanske kraljice Katarine Kosače Kotromanić, koja je umrla u tuđini daleko od svoje Bosne. Prema romanu "Kraljica Katarina" književnika Ibrahima Kajana, ona je često govorila: "*Šta sam ja bez domovine?*" Čovjek bez domovine je mrtav čovjek. Tek sad znam šta je zavičaj. Šta znači biti pored domovine, a ne moći se u nju vratiti? Sad mi je jasna misao na progonstvo osuđivanih rimskih pisaca koji su pisali i govorili da je progonstvo iz domovine najteža kazna životu čovjeku. Jer... šta je čovjek bez domovine... I bez jezika svoje domovine? Ovo što i ja... Mrtav čovjek kojem je ostao samo taj dio svijesti kojim jedino tu istinu može izreći.?

Kraljica Katarina nije živjela u tuđini u siromaštvu, ali je ipak tugovala za svojom Bosnom. Tu čežnju objašnjava jedna indijska poslovica "*Bolje je živjeti u svojoj domovini u nevolji, nego u tuđini u zadovoljstvu!*"

Kao što znamo kada su rođendani naših roditelja, sestara, braće i prijatelja, tako trebamo i znati "rođendane", tj. praznike naše domovine Bosne i Hercegovine. Datum koji se obilježava kao Dan državnosti naše domovine je 25. novembar.

Osnovni elementi državnosti su: teritorija, narod i institucije vlasti. Sve te elemente je imalo srednjovjekovno Bosansko kraljevstvo, koje je bilo jedno od najuglednijih kraljevstava u Evropi. Na prvom zasjedanju ZAVNOBIH-a (Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine) održanom 25. novembra 1943. godine u Mrkonjić Gradu, donijeta je "Rezolucija" koja predstavlja politički i ustavni akt kojim je obnovljena državnost Bosne i Hercegovine. U Rezoluciji je zapisano:

"Danas narodi Bosne i Hercegovine kroz svoje jedino političko predstavništvo, Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine, hoće da njihova zemlja... Bude slobodna i zbratimljena Bosna i Hercegovina, u kojoj će biti osigurana puna ravnopravnost i jednakost svih Srba, Muslimana i Hrvata."

HIDŽRETSKA GODINA

Kada nastupa nova hidžretska godina, obično se govori i piše o Hidžri, tom značajnom događaju iz historije islama.

Ovom prilikom riječ je o Hidžretskoj (Mjesecu) godini po kojoj muslimani računaju vrijeme i početak pojedinih obreda.

Kur'an i hadis o Suncu i Mjesecu kao vremenskim putokazima

Allah, dž.š, kaže: "On je Sunce izvorom svjetlosti učinio, a Mjesec sjajnim i položaje mu odredio, da biste znali broj godina i računanje..." (Junus, 5)

"On čini da zora sviće, On je noć odredio za počinak, a Sunce i Mjesec za računanje vremena, to je odredba Silnoga, Sveznajućeg." (En'am, 96)

Vrijeme pojedinih obreda kao post ili hadždž veže se za kretanje Mjeseca, odnosno viđenje mlađaka.

U Kur'anu se kaže: "Pitaju te o mlađacima. Reci: 'Oni su ljudima označe o vremenu i za hadždž...' (Bekare, 189)

U pogledu početka i završetka posta, Muhammed, a.s, je za sva vremena objasnio to ovim hadisom, koji prenosi Buharija: "Zapostite kada vidite Mlađak i prestanite postiti kad ga (ponovo) vidite, a ako bude oblačno upotpunite mjesec šaban 30 dana." Muhammed, a.s, također, podučava ashabe da mjesec ramazan ponekad ima 29 dana u što smo se u praksi osvijedočili.

Ko razmišlja o navedenim i drugim ajetima o ovoj temi i promatra nebo, pojavu i kretanje Sunca i Mjeseca spoznaće da su to Allahovi, dž.š, darovi i putokazi ljudima, oznaće vremena i vjerskih obreda.

Do iste spoznaje dolazi i beduin u pustinji i astronom u modernoj opservatoriji.

Osnovica određivanja namaskih vremena prema hadisima Muhammeda a.s, polazi od položaja Sunca u odnosu na Zemlju, odnosno njenog kretanja dnevnog i godišnjeg, uzimajući u obzir mjesne razlike, godišnja doba, što je regulisano u takvima. Kako je to riješeno u mjestima na sjeveru (gdje su polarne noći) neka vidi Glasnik br. 4-80. str. 206.

Hidžretska godina

Ona se najčešće zove tako, jer se računa od Hidžre, preseljenja Muhammeda a.s, i prvih muslimana iz Mekke u Medinu. Za početak je uzet 1. Muharrem, a to je petak 16. 07. 622.god. po rođenju Isa a.s.

Ona se zove i Muslimanska godina pošto po njoj svi muslimani regulišu vrijeme i početak obreda posta, hadždža i dr.

Naziv Arapska godina nosi zato što arapsko-islamske zemlje službeno koriste kao kalendar. Zanimljivo je da kod nas u Bosni hidžretski kalendar bio u upotrebi preko 400.god.

Kaže se i Mjesecava godina, pošto se veže za pojavu i kretanje Mjeseca.

Jedan hidžretski mjesec ima prosječno 29 dana, 12 sati, 44 minute i 3 sekunde, ali se radi lakšeg računanja zaokružuju na 29, odnosno 30 dana, ali ne naizmjeničnim strogim redoslijedom, pošto se mogu ponoviti uzastopno dva, tri, pa i četiri mjeseca po 30, odnosno 29 dana. U ciklusu od 30 godina, Hidžretska godina ima 19 godina od 354 dana, a 11 prestupnih godina od 355 dana. Ona se kreće od Sunčane godine za 10 ili 11 dana pa kroz 33 godine svaki mjesec prođe kroz sva četiri godišnja doba.

Npr. mjesec ramazan u periodu oo 33 godine posti se u svakom godišnjem dobu.

I ovo je milost od Allaha, dž.š, da ne bi jedni muslimani imali ramazan stalno zimi, a jedni stalno ljeti, kada se znatno duži dani.

Dan u muslimanskom kalendaru počinje od zalaska Sunca u akšam i traje do slijedećeg zalaska.

Sedmica (hefta) počinje petkom kada se klanja džuma namaz, obavezni namaz u džematu u podnevsko vrijeme.

I Arapi i Turci petak zovu džum'a (jevmul-džumuati).

"Hidžretska mjeseca i određivanje njihovog početka

Allah, dž.š, kaže: "I Mjesecu smo odredili položaje i on se uvijek ponovo vraća kao stari, savijeni palmin prut." Mjesec ima četiri faze i to: mladi Mjesec (Hilal), prva četvrt, puni mjesec – uštap (Bedr) i posljednja četvrt. Ove faze ili mijene u nekoliko su vezane za četiri sedmice u kalendaru. Mjesec je okrenut Zemlji uvijek istom stranom svoje površine. Na sjevernoj polutki Zemlje (kod nas) mladi mjesec ispuštenom stranom uvijek je okrenut na desno, a stari na lijevo. Šeriatski propis o početku mjeseca određuje da mjesec počinje od one večeri u kojoj se prvi put vidi mladi Mjesec (Hilal) i to po zalasku Sunca, ili kad se nabroji 30 dana prošlog mjeseca (Tekmili-selasin).

Na početak hidžretskog mjeseca ne utječu mjesne razlike i različita područja. Područje naše Bosne pripada zoni srednje-evropskog vremena, i samo je sahat ranije u odnosu na zapadno-evropsku zonu (Engleska-Grinič), odnosno sat kasnije u odnosu na istočno-evropsku zonu kojoj pripadaju Turska, Egipat i ostale Arapske zemlje (Bliski istok).

Te razlike su zanemarljive u pitanju zajedničkog početka hidžretskog mjeseca. Ovo se odnosi čak na sva područja na Zemlji gdje žive muslimani. Na Kongresu u Tunisu (1981. god.) komisije iz islamskih zemalja za izradu jedinstvenog takvima, delegat iz Indonezije naglasio je da je udaljenost između najistočnije i najzapadnije tačke u kojima žive muslimani razlika od devet sahata, noć im je jedna pa viđenje na kraju te linije zapadno vrijedi i za istočnu tačku u pitanjima početka hidžretskih mjeseci. To znači, da muslimani i na istoku i na zapadu i gdje žive mogu i moraju imati isti početak i kraj ramazana, Bajrame, dan Arefata kao i druge obrede i praznike . Temelj za početak hidžretskog mjeseca je viđenje Mlađaka, bilo golin okom ili putem aparata iz opservatorija. Predložena je i karta mjesta odakle se može vidjeti mlađak, sa popisom 31 zemlje.

Kod nas mladi Mjesec primjećujemo tek drugu ili treću noć, kada se udalji dovoljno od Sunca, a samo u rijetkim slučajevima (u proljeće) kada je star jedan dan. Međutim, putem satelita i telekomunikacijskih veza sa islamskim zemljama za veoma kratko vrijeme možemo saznati početak pojedinih hidžretskih mjeseci.

U Mekki je izgrađena moderna opservatorija za viđenje Mlađaka i praćenje kretanja Mjeseca. Mekka je centar svijeta, prije svega islamskoga svijeta, rodno mjesto Muhammeda, a.s, iz nje potiče objava Kur'ana i širenje islama, ona je sveti grad muslimana i mjesto obreda hadždža. Prirodno je da ona bude najmodernija kod određivanja početka hidžretskih mjeseci. Onoga dana kada se muslimani istinski vrate islamu i slože se po ovim pitanjima, molimo Allaha, dž.š, da to bude što prije, biće nam jednaki počeci hidžretskih mjeseci i vjerskih obreda.

Odarbani mjeseci i dani i islamski praznici u hidžretskoj godini

Hidžretska godina ima 12 mjeseci. O tome govori i Kur'an: "Broj mjeseci u Allaha je 12, prema Allahovoj Knjizi, od dana kada je nebesa i Zemlju stvorio, a četiri su sveta..." (Tevbe, 36) Hidžretski mjeseci su: muharrem, safer, rebiul-evvel, rebiul-ahir, džumadel-ula, džumadel-uhra, redžeb, šaban, ramazan, ševval, zul-kade i zul-hidždže.

Najdarabniji mjesec je mubarek ramazan, mjesec bereketa i Allahove milosti kojeg muslimani poste. Najboljih deset noći u godini su zadnjih deset noći mjeseca ramazana jer je u njima najdarabnija noć u godini mubarek noć Lejletul-kadr.

Najdarabnijih deset dana u godini je prvih daset dana mjeseca zul-hidždžeta, zbog toga što je u njima dan Arefata, a on je najbolji dan u godini.

Mjesec šaban je pred ramazanski mjesec u kojem se muslimani pripremaju za ramazan.

Mjeseci hadždža su: ševval, zul-kade i polovina zul-hidždžeta, kad se vrše pripreme, odlazi i izvršavaju obredi hadždža.

Odarbani dan za muslimane je petak kada se obavlja džuma-namaz. U sredinama gdje žive muslimani petak bi trebao biti slobodan dan, kao što židovi imaju subotu ili kršćani nedelju.

Od odarbnih dana je i 10. muharrem (jevmul-ašura) koji je lijepo postiti.

Muslimani imaju dva praznika, dva Bajrama. Ramazanski bajram ima tri dana, a Kurban-bajram četiri dana.

Prvi muharrem, kada počinje nova hidžretska godina nema obilježje praznika u arapsko-islamskom svijetu.

Pošto je bila riječ o Hidžretskoj, odnosno Mjesecivoj godini, na kraju da spomenemo prijevod dove koju je učio Muhammed, a.s, kada bi ugledao mladi Mjesec:

"Allahu, podari nam u ovom mjesecu bezbjednost, sreću, sigurnost u Islamu, mir, zdravlje i dobru opskrbu. Uputi nas na ono što Ti želiš i čime Si zadovoljan.! A onda bi gledajući u mlađak dodao: "Naš i Tvoj Gospodar je Allah"

Svjetski dan planete Zemlje

Barem jedan dan u godini posvetite očuvanju okoliša, možda vam neke dobre stvari pređu u naviku.

Učenici Srednje medicinske škole su obilježili ovaj dan. Promotivnim plakatima koje su napravili skrenuli su pažnju svih učenika i profesora naše škole!

Svake se godine 22. aprila na svim kontinentima održavaju brojna događanja posvećena očuvanju i zaštiti prirodnog okoliša našeg planeta. Na taj dan sjetimo se nešto reći, napisati ili pokrenuti neku akciju kojom želimo obilježiti Dan planeta Zemlje. Međutim, taj datum predstavlja idealan trenutak da se zapitamo kako Zemlja, kojoj smo posvetili ovaj jedan dan u godini, reagira na naša djela u svih ostalih 364 (ove godine 365) dana? Može li ta jedna gesta dobre volje koju ćemo učiniti postati naša rutina?

Zemlja nam pruža temelje za život, ona nas hrani, njen zrak udišemo, vodu pijemo, u njenoj prirodi uživamo. U isto vrijeme svojim uobičajenim obrascima ponašanja nesmiljenom žestinom trošimo prirodne resurse i opterećujemo okoliš. Krčimo šume kako bismo povećali prostor za izgradnju naselja, ispuštamo otpadne vode u rijeke i jezera, stvaramo velike količine otpada, zagađujemo atmosferu ispušnim plinovima iz svojih automobila, koristimo otrove i kemikalije bez puno razmišljanja.

Staklenički plinovi u sve većim koncentracijama polako, ali sigurno povećavaju globalnu temperaturu, dok freoni ispušteni iz rashladnih sistema razaraju ozonski omotač oko Zemlje, čime površina našeg planeta postaje sve jače izložena razarajućem djelovanju UV zraka.

Slogandom „Mobilizirajmo Zemlju“ svakog stanovnika Zemlje želi se potaknuti da preispita svoje navike i samo malom promjenom dnevne rutine učini veliki korak prema održivom životu i razvoju. Svi smo pozvani zamisliti se koristimo li možda prekomjerno automobil ili možemo li biti štedljiviji s energijom. Posve sigurno možemo reciklirati više otpada nego što to trenutno činimo. Ako moramo posjeći stablo zasadimo dva nova. Učinimo nešto za naš planet danas i pokažimo Zemlji da nam je do nje istinski stalo.

Ne bacajte sve i svašta nego reciklirajte, potrudite se da se što rijđe vozite sami u automobilu i pazite na svoj okoliš kako bi ostao što ljepši i očuvaniji i za naše potomstvo.

Svjetski dan knjige

Svjetski dan knjige i autorskih prava obilježava se 23. aprila svake godine kao simboličan datum u svjetskoj književnosti jer je toga dana 1616. godine umro Miguel de Cervantes, a rodio se William Shakespeare.

UN-ova organizacija za obrazovanje, nauku i kulturu UNESCO, obilježava Svjetski dan knjige i autorskih prava uz pomoć brojnih izdavača, knjižara, učitelja i stručnjaka za komunikacije.

UNESCO želi svakoga, a posebno mlade, potaknuti na čitanje te promicati izdavaštvo i zaštitu intelektualnog vlasništva putem zaštite autorskih prava. Odluka o obilježavanju Svjetskoga dana knjige i autorskih prava donesena je na Općoj konferenciji UNESCO-a održanoj u Parizu 1995. godine. UNESCO ima i druge programe vezane uz knjige i književnost.

Godine 1948. organizacija je započela ambiciozan program s područja prevođenja, a jedan od glavnih dijelova toga programa jest Index Translationum, međunarodna bibliografija prijevoda koja sadrži podatke iz više od stotinu zemalja i omogućava uvid u sve podatke o prevođenju nekoga djela. Usto, UNESCO svake druge godine dodjeljuje Nagradu za književnost za djecu i mlade u službi tolerancije za djela za mlade koja promiču uzajamno razumijevanje utemeljeno na poštovanju drugih naroda i kultura.

Unutar naše školi Svjetski dan knjige obilježili su profesori Bosanskog jezika i književnosti kroz razne oblike nastave iz književnosti, te bibliotekar škole brojnim panima na kojima je ukazano na značaj

Biblioteka Srednje medicinske škole

Najčitaniji naslovi 2012 na policama svjetskih knjižara

Američki New York Times donio pregled najuspješnijih naslova protekle godine, a njihovi novinari i književni kritičari u top pet stavili su sljedeće naslove:

1. BRING UP THE BODIES – *Hilary Mantel* – historijski roman i drugi dio trilogije o usponu i padu Thomasa Cromwella, ministra na dvoru kralja Henrika VIII.
2. BUILDING STORIES – *Chris Ware* – nekonvencionalni roman koji se sastoji od 14 štampanih radova, platnom vezanih knjiga, novina i sličnog a opisuje zamršenu priču o junakinji koja nema nogu. Dijelovi romana mogu se čitati bilo kojim redoslijedom.
3. A HOLOGRAM FOR THE KING – *Dave Eggers* – radnja se odvija u praznom gradu Saudijske Arabije u kojem srednjovječni američki biznismen dan za danom čeka zatvaranje ugovora za koji se nuda da će otkupiti njegov bijedni život. Djelo kritizira američki međudržavni položaj i situaciju u kojoj se nalazi srednja klasa.
4. NW – *Zadie Smith* – autor prati život dviju priateljica koje žive u stambenom naselju sjeverozapadnog Londona čiji su životi poremećeni sudbonosnim izborima i brutalnim utjecajem sreće.
5. THE YELLOW BIRDS – *Kevin Powers* – Powers prati dva američka vojnika koji su povezani ali su njihove sudbine odvojene. Jedan od njih se ponovo mora naviknuti na život u kući a kroz cijelo djelo postavlja se pitanje o tome kako je umro prijatelj pripovjedača.

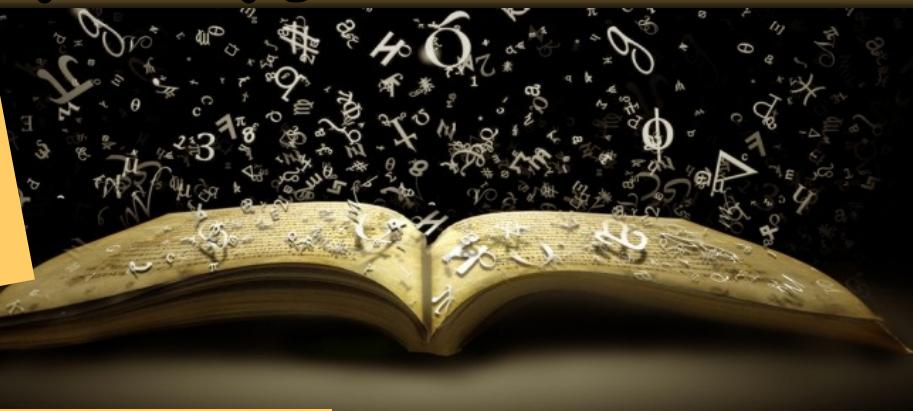
S obzirom na zanimljivost radnje i način pisanja ovo su djela koja su prema mišljenjima kritičara zaslužila biti u top pet naslova. S obzirom na brzi razvoj tehnologije i razinu kreativnosti koju očito

imaju neki pojedinci, novosti koje nas čekaju u ovoj godini ne možemo niti predvidjeti. Zato nastavite čitati i otkrivati...

Biblioteke donose svjetlost našem duhu i oduzimaju jakost našim očima! Tin Ujević

Sajam knjige

Nije stvar u tome koliko knjiga košta. Stvar je u tome koliko tebe košta da je ne pročitaš. - Džim Ron

Uručivanjem knjiga prvim posjetiocima dana 17.5.2013 je u Centru Skenderija u Sarajevu otvoren 25. međunarodni sajam knjiga i 12. bijenale knjige, koji je trajao do 22. aprila.

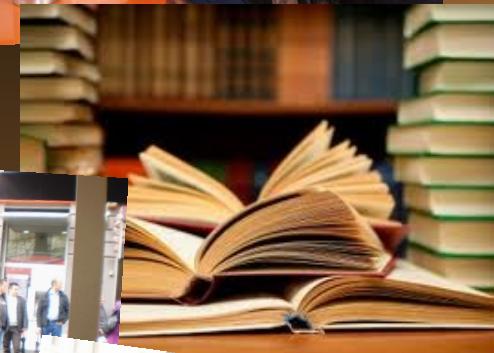
Prve posjetioce na ulazu u sajam dočekali su predsjednik Udruženja izdavača i knjižara BiH Ibrahim Spahić, direktor TKD "Šahinpašić" Ajdin Šahinpašić, gradonačelnik Grada Sarajeva Ivo Komšić i direktor Centra Skenderija Hajriz Bećirović.

Ove godine na sajmu je ucestvovalo 150 izlagača na 2.200 kvadratnih metara prostora, a štandovi su s nešto drugačijim konceptom u odnosu na prethodne godine bili raspoređeni u tri dvorane.

Ajdin Šahinpašić je istaknuo u izjavi novinarima da ove godine u procentu od 55 do 60 posto dominiraju bh. izdavači, a slijede oni iz Srbije, Hrvatske i Crne Gore.

Nastavljamo tradiciju...

Kao i svake godine do sada učenici i profesori naše škole posjetili su Sajam knjige u Sarajevu! Pored odlične atmosfere koja je prevladavala, moramo naglasiti da smo obogatili i školsku biblioteku sa nekoliko novih naslova!!! Posjeta Sarajevu čini nam veliko zadovoljstvo, stoga jedva čekamo sljedeći susret!

Dobri prijatelji, dobre knjige i čista savjest: to je idealan život. - Mark Tven

*Čitanje neke dobre knjige korisno je po zdravlje kao i tjelesno vježbanje!
Immanuel Kant*

“Let’s Do It”

“Let’s Do It - očistimo zemlju za 1 dan” je najveća volonterska akcija u historiji Bosne i Hercegovine posvećena prvenstveno čišćenju ilegalnih deponija smeća u jednom danu, ali i čišćenju zelenih površina i drugih prirodnih vrijednosti, odnosno zaštićenih područja. Akcija je sprovedena sinhronizovano u jednom danu i sa početkom u isto vrijeme na teritoriji cijele Bosne i Hercegovine - **subota, 18. maj 2013. godine**, sa početkom u **10 sati**.

Akciju organizuje **Udruženje građana “Ruke”** iz Sarajeva u saradnji sa **Udruženjem građana „Mozaik prijateljstva“** iz Banja Luke, odnosno u partnerstvu sa vladinim sektorom, javnim i privatnim privrednim subjektima, školama/fakultetima i drugim nevladinim organizacijama/ udruženjima, kao i uz podršku međunarodne zajednice, akademske zajednice, javnih i privatnih medija (elektronskih i printanih medija), te uglednih osoba iz javne društvene i poslovne sfere života.

Kao i prošle godine, Bosna i Hercegovina će uzeti učešće u globalnoj akciji čišćenja planete zemlje pod nazivom "Let's Do It World Cleanup 2013". U prošlogodišnjoj globalnoj akciji je učestvovalo 96 zemalja širom svijeta sa više od 7 miliona volontera.

Učenici naše škole su učestvovali u akciji, te s ponosom možemo reći da su doprinjeli čišćem i ljepšem okruženju svoga školskog dvorišta ali šire!!! Svaka čast!!! Mi smo to učinili!!!

Osim davanja podrške globalnoj inicijativi čišćenja planete, razlog pokretanja ove akcije u Bosni i Hercegovini je i spoznaja da u našoj zemlji postoji veliki broj divljih deponija (njihov broj se procjenjuje na preko 10.000) koje imaju izuzetno negativan uticaj na životnu sredinu i zdravlje ljudi, te da ih je neophodno što prije ukloniti iz prirodnog okruženja i odložiti na za to predviđena odlagališta, odnosno reciklirati dio otpada koji je pogodan za tu svrhu.

Ciljevi naredne akcije su:

- Obezbjediti učešće najmanje 100.000 volontera koji će učestvovati u akciji čišćenja.
- Stvoriti upotpunjeni registar svih ilegalnih deponija smeća za područje Bosne i Hercegovine. Registrar će uključivati podatke o broju, specifičnostima i lokacijama pojedinih „divljih“ deponija smeća.
- Ukloniti iz prirodnog okruženja najmanje 20.000 tona smeća.
- Podići svijest i edukovati javnost o zaštiti životne sredine putem mnogobrojnih aktivnosti koje su usmjerene ka educiranju građanstva kroz ekološko-edukativne programe, medijske kampanje, okrugle stolove, promocije i druge aktivnosti.
- Napraviti funkcionalni network nevladinog i vladinog sektora, privrednih subjekata i građanstva, škola, fakulteta, akademske zajednice, medija i drugih subjekata koji će nastaviti zajednički sarađivati i na drugim ekološkim akcijama u kontinuitetu, tj. poslije završetka ove volonterske akcije čišćenja **18. maja 2013. godine**, kao i učiniti da se akcija **“Let’s Do It – očistimo zemlju za 1 dan”** tradicionalno provodi u Bosni i Hercegovini svake godine.

Učenici u akciji...

Svjetski dan zdravlja

Učenici Srednje medicinske škole Mostar

Doprinjeti boljem i zdravijem životu jeste cilj svakog pojedinca! Pokazati razumjevanje i brigu za druge ljude jedna je od najboljih ljudskih vrlina!

Učenici naše škole to već godinama čine! Besplatnim mjerjenjem krvnog pritiska i šećera građanima grada Mostara još jednom smo obilježili Svjetski dan zdravlja!

U saradnji sa profesorima Vesnom

Milavić i Alminom Kaplanom,

učenici su taj zadatok uspješno

obavili na tri lokacije : na Španskom

trgu, u ulici Braće Fejića te na trgu

Musala.

Pokazali su ozbiljnost, znanje,

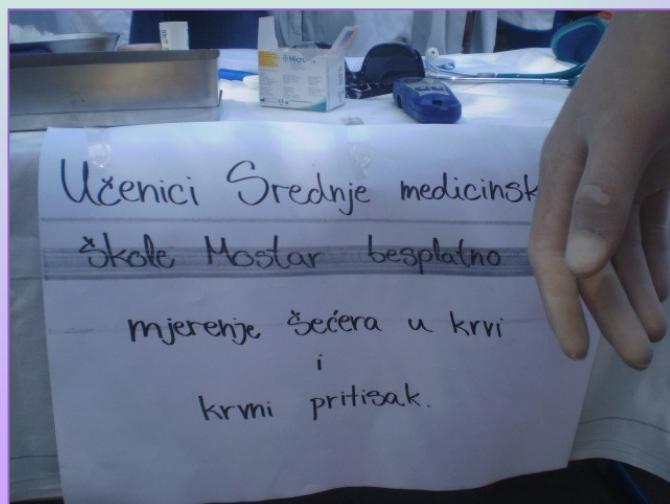
profesionalizam i po ko zna koji put

predstavili našu školu u najboljem

svjetlu!!!

**Svjetski dan
zdravlja 2013.
u znaku borbe
protiv
povišenog
krvog tlaka**

Svjetski dan zdravlja 2013. u znaku borbe protiv povišenog krvnog tlaka

Povišeni krvni tlak (hipertenzija) globalni je zdravstveni problem. Ni naša zemlja nažalost nije pošteđena. Prevalencija povišenog krvnog tlaka je u Bosni i Hercegovini na visokih 47.1%. Srećom, prevencija je pokazala zavidne rezultate pa postoji velika šansa da ipak sami sebi možete pomoći.

Svjetska zdravstvena organizacija (WHO) 7. aprila svake godine obilježava Svjetski dan zdravlja. Ovogodišnje obilježavanje proteklo je u znaku borbe protiv povišenog krvnog tlaka (hipertenzije) koji predstavlja globalni zdravstveni problem. Povišeni krvni tlak dokazano doprinosi bolestima srca, infarktu miokarda, bubrežnom zatajenju te preuranjenoj smrti.

Prema statistikama iz 2008. godine, visokih 40% ljudi od 25 godina starosti ili više ima problema s povišenim krvnim tlakom. Te je godine 17.3 milijuna ljudi umrlo od kardiovaskularnih bolesti. Mnogi nažalost ne znaju da pate od hipertenzije jer ona često ne pokazuje nikakve simptome. Rezultat takve 'preprednosti' ovog stanja je više od 9 milijuna smrtnih slučajeva godišnje, što čini više od 50% smrtnih ishoda povezanih s bolestima srca i krvnih žila.

Kako sami sebi možete pomoći?

Uzrok tzv. **primarne ili esencijalne hipertenzije** ne može se otkriti. Pretpostavlja se kako je u određenom broju slučajeva uzrok genetske naravi, dok je dobar dio slučajeva vjerojatno uzrokovani okolnim faktorima. **Sekundarna hipertenzija** je posljedica nekog od znanih poremećaja ili bolesti kao što su bubrežni poremećaji, Cushingov sindrom, glomerulonefritis, Henloch-Schonleinova purpura, tumori nadbubrežne žlijezde itd. Iako vam se vjerojatno čini kako je sve u rukama sudbine ili 'više sile', to nasreću ipak nije u potpunosti tačno. Prevencija se u slučaju povišenog krvnog tlaka pokazala izrazito učinkovitom pa promjenom načina života možete uzeti sudbinu u svoje ruke. Ukoliko ste pretili, morate se riješiti viška kilograma. Redovito vježbanje, osim što topi masne naslage, dovodi i vaš srčani mišić u formu. Pored vježbanja, izmjene u prehrabrenom režimu također su nužne kako biste uspješno i kvalitetno gubili kilograme. Pritom svakako imajte na umu kako je smanjeno konzumiranje soli vrlo važno u prevenciji hipertenzije pa, koliko je to moguće, izbacite zasoljenu hranu sa svog dnevnog menija. Ako i nemate simptoma, nemojte zaboraviti povremeno izmjeriti svoj krvni tlak. Hipertenzija vas lako može uhvatiti nespremnima jer često neće pokazivati nikakve simptome dok stanje ne postane kritično. Ako ste 'tlakaš', redovito kontrolirajte svoj krvni tlak, slušajte savjete liječnika i pridržavajte se propisane terapije.

Predstavljamo maturante!!!

Bilo nam je veliko zadovoljstvo ispratiti još jednu generaciju naših maturanata! Pune četiri godine gledali smo kako odrastaju, kako se smiju, a ponekad i plaču... I evo sad ih ispraćamo u jedan novi svijet, svijet odraslih, svijet nadanja ali i borbe za opstanak!! Želimo im sve najbolje!!! Neka uvijek ostanu lijepi i nasmijani kao na ovim slikama!!!

Nedim ,Emina, Ajla Haris, Amela

Nedim,
Amina,
Sumeja,
Azemina

Nejra i Faris

Adin, Ajla, Merima

Semina i Muamer

Amela i Nihad

Lejla i Eljub

Kenan, Majla,
Emina

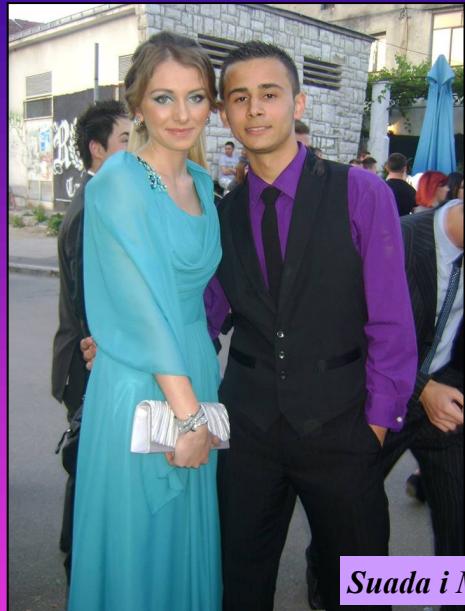
Amina, Azra , Naida

Azra i Merima

Senida i Merima

*Haris i Eljub**Suada i Mirza**Anes, Suada, Selma, Mirza, Alma**Azemina, Maida, Arnela, Aldina**Ajla, Amela, Ajdin, Adin, Zerina**Anes, Adin, Muamer, Mirza, Ramo**Anes, Amer, Mirza*

**Zina, Nedim, Jasmina, Velić, Majla,
Harun, Azra, Adina**

Sumeja i Enis

Azra i Mate

Dani, Haris , Rijad, Ali, Adis

Edis, Azra, Ilma, Vanna, Haris

Dženan, Mate, Eljub, Rijad

Zanimljivosti

JESTE LI ZNALI ...

- da se u rečenici "The quick brown fox jumps over the lazy dog." koriste sva slova engleske abecede?
- da je Abraham Lincoln imao protezu za zube od drveta, kao i većina ljudi tog vremena?
- da su šanse da se rodite 29. februara prijestupne godine 1 prema 1461?
- da u prethodnih 4.000 godina ni jedna životinja nije pripitomljena
- da nijedan komad četvrtastog, suhog papira ne može biti savijen na pola više od 8 puta?
- da oči bebe ne proizvode suze do 6-8 sedmica starosti?
- da u Nizozemskoj možete platiti kaznu ukoliko ne uzmete košaricu u supermarketu ?
- da ljudsko srce stvara toliki pritisak u tijelu dok pumpa da može izbaciti mlaz krvi više od 9 metara ?
- da je najjači mišić u ljudskom tijelu jezik?
- da ljudi s plavim očima imaju bolju percepciju u mraku?

Komarac ima 47 zuba.

- Dešnjaci u proseku žive 9 godina duže nego levaci

10% muškaraca je lijevoruko, a kod žena ih je samo 7%.

Uprkos telefonu, internetu, pošte širom sveta proslijede svakog dana oko 1,2 milijarde pisama .

da svaka kap morske vode sadržava približno milijardu atoma zlata?

-da prosječni uredski stol ima 400 puta više bakterija od WC-a?

-da ovca može prepoznati druge ovce sa slike?

-da u prosjeku čovjek izgovori skoro 5.000 riječi dnevno, ipak 80% od toga priča sam sa sobom ?

JESTE LI ZNALI ...

Najsmješnija prezimena u Hercegovini

Kada su austrogugarski popisivači, nakon što je K und k monarhija ovladala BiH, zašli po selima u Hercegovini – naišli su na neobičan oblik otpora. Ljudi su se šprdali kada su ih pitali za njihova prezimena i govorili najsmješnije što im je padalo na pamet. No, pedantne “Švabe” sve su to uredno zabilježili i svi dokumenti, isprave o vlasništvu i slično izdavani su na popisana prezimena. A bez “papira” kasnije se nisu mogla ostvariti različita prava – pa su ta smiješna prezimena ostala do danas. O fenomenu piše *Mondo*. Pročitajte...

Prezimena Ćuk, Zec, Zvijer, Zlikovac, Likokur, Golub, Golo, Grebo, Oroz, Bitanga, Pelikan, Pištalo, Palikuća, Popara, Rikalo, Šutalo, Tupanjac, Trutina, Toljaga, Divljan, Derikučka, Vreća, Motika, Mutilović, Čutura, Prdavac, Krtolica, Kukolj, Kokot, Koljibaba, Koljivrat... samo su neka u dugačkom nizu neobičnih porodičnih obilježja nastalih u Bosni tokom austrougarske vlasti na prelazu 19. i 20. vijeka.

U (istočnoj)Hercegovini ih je najviše. Nekoliko stotina po svemu neobičnih prezimena stalna su inspiracija šaljivdžijama. I kada su davana činjeno je to na šaljiv, posprdan način. Čitave familije nose i dan-danas pečat prkosa vlastima Austrougarske , koja je na anektirane prostore htjela da uvede svoj, evropski duh.

Legendarni satiričar iz Nevesinja Milorad Čokorilo među prvima je ukazao sugrađanima da imaju toliko smiješna i šaljiva prezimena da se o njima može napisati knjiga. A zaista ih je mnogo, poput Budalica, Bubalo, Burilo, Bjeloglav i Brašnoglav, Bedevija, Čečerina, Guzina, Grizlo... Raspoređujući dužnosti, Čokorilo je zasmijavao sugrađane čijim prezimenima je posvetio čitavo poglavje svoje knjige “Može i ovako”.

Samo u najjužnijoj regiji RS bi se tako moglo desiti da načelnik opštine bude Lažetić, a zamjenici Mutilović i Dangubić, da policijom komanduje Batinić, a javni red kontrolše Remetić, dok narod prilaže žalbe i molbe kod Slijepčevića, da poslove blagajnika obavlja Manjak, a za odbranu i zaštitu bude zadužen Kukavica...

Pomenuti humorista je predlagao da za direktora pilane u njegovom kraju treba postaviti Bukvića, a za šumara Drvendžiju. Po njemu, upravom puteva bi trebao da diriguje Okuka, a mjesto prvog čovjeka lokalnog vodovoda zaslužuje Suša. I zdravstvo je pokriveno. Glavni hirurg je Parović, a assistira mu Buconjić. Specijalisti za uho, grlo i nos su Nosović, Šmrkić, Gluhović i Bjelogrlić, internista je Grčić, a očni ljekari Škiljević i Čorić. Ortoped je Kostić, a glavni ginekolozi Kuljić i Babić.

Kako se u Nevesinju uvijek dobro jelo, smatrao je da ne bi bilo loše da se otvori i narodna kuhinja u kojoj bi radili Krtolica, Salatić, Koprivica, Skorup, Supić, Biberović i Kašiković. Za meteorologe je predlagao Prorokovića i Gatala, koji bi blagovremeno obavještavali građane preko radija na čijem čelu bi trebalo da bude Tepavčević, sa spikerima Tepurićem i Vikalom. Za međunacionalne odnose sa Bošnjacima bio bi zadužen Pašajlić, a sa Hrvatima Papić.

“Zalagao” se za samo jednu partiju, čiji bi lider bio Šarenac.

Kažu da hercegovačka prezimena prave velike probleme matičarima prilikom vjenčanja. Priča se da je pop vjenčavajući dvoje negdje u Hercegovini upitao:

“Mirko Raguz uzeo Miru Zaguz. Ima li tu kakvih smetnji?”

“Nema.”

“E, pa kad nema, onda vjenčavaju se. Sretno vam bilo.”

Po Hercegovini ima i prezimena čiji je korijen izведен od imena kakve životinje. Vučjih je najviše (Vuković, Vukić, Vukajlović, Vukoje, Vukanović..). Ima i zečjih (Zečević, Zečić, Zekić, Zeković), ali i srnećih i medvjedih. U brdima kod Trebinja postoji selo Miš i u njemu prezime Miš.

- Bili smo najvišnje stočari, pa su brojna stočarska prezimena, najviše je govedarskih i kozjih: Govedarica, Rogač, Kravić, Junac, Kravljača, Volić, Teletina, Kozjak, Kozić, Jaredić... Bog me ubio ako se kod nas neko ne bi prezivo i Simentalac da se za tu vrstu govečeta prije znalo. Nije se, srećom, znalo ni za merino ovcu, pa se niko ne preziva ni Merinac. Ali, zato ima prezime Pramenko.

JESTE LI ZNALI ...

Kako pravilno održavati oralnu higijenu?

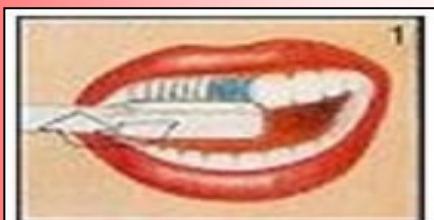
Redovno i pravilno pranje zuba je jedini način da se spriječi nastanak kako karijesa tako i oboljenja desni. Pranjem zuba uklanjate naslage hrane, plak i bakterije sa površine zuba koji su direktni izazivači zubnog karijesa. Iako je pranje zuba jednostavan postupak, većina ljudi ga sprovodi nepravilno.

- PRAVILNA TEHNIKA -

1. Četkica se postavlja sa spoljašnje strane zuba, vodoravno u odnosu na jednu stranu gornje vilice i to pod uglom od 45° na osu zuba. Laganim pokretima četkica se okreće prema dole.

Jednom takvom serijom treba obuhvatiti 2 do 3 zuba a pokrete ponoviti barem 8 puta. Pomjerati četkicu ka suprotnoj strani vilice i tako očistiti spoljašnje strane svih gornjih zuba.

2. Četkicu zatim treba postaviti na zube suprotne donje vilice i istim pokretima (sa tom razlikom što su sad pokreti prema gore) čiste se spoljašnje strane donjih zuba.

3. Nakon čišćenja spoljašnjih strana četkicu postaviti sa unutrašnje strane i istim pokretima (okretanjem na dole za gornje zube i na gore za donje zube) čistiti te površine.

4. Najčešće greške koje se mogu napraviti pri pranju zuba jesu pokreti četkice naprijed-nazad i pokreti gore-dolje. U prvom slučaju, dentalni plak koji se nalazi na površini zuba, neće se skidati sa zuba već će se sabijati između zuba. U drugom slučaju, plak (koji je pun bakterija) se nabija u gingivu i dovodi do njenog oštećenja.

Zube treba prati barem dva puta dnevno, ujutro i navečer, u trajanju od 3 minuta.

Kreativni kutak...Radovi učenika

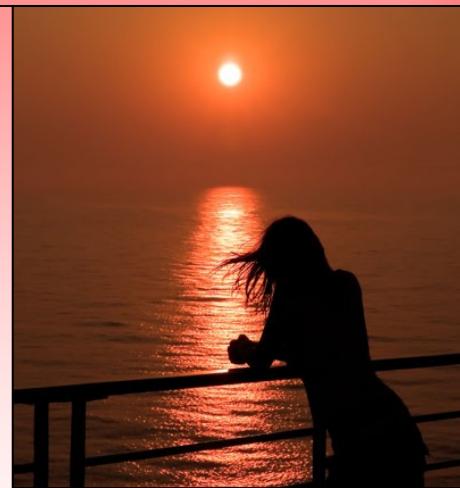
Dok sasvim sama sjedim
I dok u sobi svjetlost blijedi
Misli kreću da se množe
A ja tražim pomoć od tebe, Bože.

Pa se pitam:
Da li će s proljećem laste doći
Il' će ova godina bez njih proći

Zašto je veče tako brzo došlo
Onako tmurno i bezvrijedno
Ah... Kako je samo ljetno brzo prošlo.

I kakve su to priče o zlu, čemjeru, jadu i bijedi
Možda i one prestanu kada moja kosa posijedi.

Pomozi nam Bože jer ovako više ne može
Izgubljeni smo u svijetu nadanja
Gdje vladaju uzdasi kajanja.

Merima Torlo

Literarni kutak...Radovi učenika

Sve što te boli sve je to od ljudi

Proljeće je. Naizgled je sve tako divno, sve je u redu. I to što su negdje tamo ratovi i to je u redu. Proljeće, zaista utiče na ljude poput neke magije. Posmatram ih kako hodaju ulicama. Lete poput ptica. A ja... U meni je još uvijek nekakva zima, led koji se nije otopio. Oh, kako bih voljela da ovaj Sibir iz mene pređe u prirodu i da sve bude mrzlo i hladno napolju. Da nisam tako sama. Sva moja zima je od ljudi. Pitam se do koje granice može ići ljudska zloba. Da li vrijedi biti dobar ako će ti se loše vratiti? Koliko je samo ožiljaka na mom srcu... Koliko su ljudi nekada bili siromašniji, ali su se voljeli. Gdje je nestala sva ta ljubav? Još kao djevojčica divila sam se pričama svojih nena o prijateljstvu, ljubavi i sreći. Odrastala sam vjerujući u nekakvu bajku. Sanjala sam o prijateljici koja će mi biti poput sestre, o nesebičnoj ljubavi. Ali kako su se rođendani nizali počela sam shvatati da su one vrijednosti nestale, izgubile se. Ljudima su ove vrijednosti najpotrebnije, a mi, ljudi ih i uništavamo. Ubijamo svu ljubav i sreću svakom ružnom rječju a da toga nismo ni svjesni. Ne brine me samo to što su drugi ljudi loši prema meni, već i činjenica što uvijek ponovo vjerujem u istu bajku. Prvo odustanem od svega, a onda kada se ukaže neka nova prilika, neko primamljivo prijateljstvo ponovo se vratim maštanjima. I na kraju opet budem povrijeđena. Oh, kako ljudska riječ može biti slatka i umiljata, ali kad je loša onda je hiljadu puta jača od dobre. Brine me što i ja povrjeđujem druge ljude. Kao da je to, zaista, u našoj prirodi- nanositi zlo drugima. Ali zašto jednostavno nismo rođeni da budemo dobri? Zar sve ne bi bilo lakše? Balašević je rekao: "život je more, pučina crna u kojem tonu mnogi što plove." i zaista je tako. U životu se treba boriti i ne gubiti nadu. Vjerujem da će jednoga da naići, onako slučajno, neko vrijedan naših potrošenih riječi i suza.

Literarni kutak...Radovi učenika

Može li smrt jednog čovjeka pomoći stotinama ljudi?

"Zločin i kazna"

Ljudi su jedina razumna bića u kosmosu. Njima je s toga sve podređeno i oni su za sve nadređeni. Sve što ne pripada njihovoj vrsti stoji im na raspolaganju. O tome kakav odnos će imati ljudi prema bićima i pojavama zavisi od njihovog shvatanja i ponašanja. Kad poimanja prema bićima i predmetima budu na razini humanog odnosa onda je život i sklad u njemu pokretač pozitivnih aktivnosti ljudi. S druge strane ukoliko su ljudska poimanja bića i predmeta pogrešna i nehumanu onda mu sceni života imamo pokretače negativnih aktivnosti koje ugrožavaju ljude, bića i predmete. Human odnos razumnog čovjeka prema ljudima bićima i predmetima porazumijeva skup moralnih vrlina koje ljude vole. Bića respektuju a predmeti su korišteni u pravilne svrhe. Briga o čovjeku i njegovoj dualnoj dimenziji tijela i duha obezbjeđuju pravu sliku moralne vertikale u društvu. Zanemarivanje ili pak pogrešno usmjeravanje duha i tijela otvara puteve retrogrudnog djelovanja kako pojedinca tako i zajednice. Otuda razuman čovjek razumijeva poruke univerzuma koji poručuje: "Oduzeti život jednom čovjeku je ubiti cijelo čovječanstvo, a pokloniti jedan život ima težinu oživljavanja cijelog čovječanstva." U jednom životu jepomoć svima dok ubistvo jednog čovjeka je početak nasilja nad cijelim čovječanstvom.

Bejana Purišević

-DA NI ZA ČIM NE ŽALIŠ-

Svjet je prolazna stanica na putu ka vječnosti. Na svjetu pojava i prizora neizbjježne su stvari i bića sa kojima putujemo. O ne su ukras senzibilnih osjetila. Svojom pojavom izazivaju duboke emocije koje postaju dio nas. Dijelovi naših emocija su raznoliki i komplementarni. Naime, oni su spektar živih boja koje ostaju dugo u sjećanju. U ljudskoj prirodi emocije u početku života su najjačeg intenziteta. One se teško brišu. Od njih se teško rastajemo. Njih teško zaboravljamo. No ipak s njima se u dosta slučajeva rastavimo na ovaj ili onaj način. Kao nepisano pravilo ne možemo toliko željeti, toliko imati, toliko nositi. Dio želja i dio imetka i dio tereta nama pripada i ni za čim ne žalimo. Previše je želja i htjenja na putu života. Samo ono što nam je potreba uzimamo a sve drugo je za čim ne žalimo.

Bejana Purišević, IIIc

MEDICINAR

U sklopu Srednje medicinske škole Mostar postoji i radi Novinarska sekcija koja za svoje članove ima učenike iste škole. Ostvarenjem ovog projekta krunisali smo rad mladih novinara, te educirali ostale učenike Srednje medicinske škole. Ovo je drugi broj školskog časopisa "Medicinar", koji sadrži brojne tekstove iz oblasti medicine, kulture, nauke i sporta. Nadamo se da će svako pronaći nešto za sebe! Srdačan pozdrav od redakcije časopisa Medicinar!

SREDNJA MEDICINSKA ŠKOLA
MOSTAR

Telefon :036 576 851
Adresa: USRC " Mithad Hujdur Hujka",
Sjeverni logor
Email: skolamedicinska@yahoo.com

